

Izhaja vsako sredo
in petek.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo
celo leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št 80

V Gorici, v petek 11. novembra 1927

Leto X.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici. Ri-
va Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Žalostno pismo.

Iz Vipavske doline nam piše za-
veden naš fant:

Nova pesem gre skozi vas, pesem
žalostna in ponižujoča. Vino je
pospravljen v kipi po naših kle-
teh, kak sodček se tudi proda. Mno-
go se ga pa izpije, mnogo preveč in
po nepotrebnem. Vino čaka kupca
in moči gospodarja in družino. Kaj
čuda, če se ga izpije po 10—20 hl in
še več letno! Pred vojno ni bilo te
razvade. Vino smo lepo poprodali
in shranili v skrivnem kotu kleti
kako malenkost za velike praznike.

In tako se dogajajo nerazveselje-
ve reči po naših vaseh. Zvečer sre-
ča marsikje gruča pijanih fantov,
kaferim se moraš že od daleč ogniti.
Vpijejo in kričijo, da njihovi gla-
sovi že niso več človeški. Če pa
pojejo, te je sram, da jihliš. Do-
biš jih, kako v prazničnem po-
sedajo ob cestah in motijo nočni
mir. Teden ne preide, da se fantje,
pa tudi možje, ne pograbiijo, da
teče kri, a drugi dan imajo opravka
orožniki, odvetnik pa zaslužek. Do-
godilo se je celo, da so pijani fantje
mirno mimoidočega človeka na-
padli in ga hudo pretepli. In bilo je
opravka na županstvu in poravnava
z odplačili: nepotrební stroški za
neumnost in kaznivo lahkomišel-
nost.

Taka je žalostna pesem, ki ima
pa, žal, še razne druge melodije.

Društva ni več. Nikdar se ni
nihče pritožil radi društvenega de-
lovanja in tudi orožniki so vedno
dali svoj »nulla osta« za prireditve,
vendar je prišel razpust z utemeljit-
vijo: društveno delo ni v skladu z
državnim redom. V tistih časih so
prevladovali v vasi pametni fantje.

Omejili so ples skoro do skrajnosti
in postavili fantovsko čast na svoje
mesto. Zavedali so se, da ni več od-
visna od volje staršev in moči
oblastev, temveč od njih samih.
Sedaj pa so nove razmere prinesle
nove plesse.

Povrh vsega se je vgnezdila v vas
še izseljeniška bolezen. Vse hoče
v Ameriko, vse je omamljeno od
hrepenenja po zlatem novem svetu.
Pri večini je potreba po izselitvi
zelo dvomljive sorte. Lakomnost po
hitrem obogatitju jih vabi in goni.
Saj jih poznamo že z doma, kako
niso bili za nobeno resno delo in so
se zgubljali samo za plesi in sličnim
norenjem. Pa je prišlo pred tednom
pismo iz Argentiniije: »Težko je
tukaj življenje; le ko bi mogel bi
se spet vrnil.« je potožil neki tak
fant. Neko dekle pa: »Povejte do-
mačim, da smo morali dva meseca
čakati, preden smo si dobili mesto!
Bili smo že vsi sestradani in obupa-
ni in smo stopili v službo, samo da
smo si ustvarili možnost skromne-
ga življenja. Posebno moški naj ne
hodijo dol.«

Žalostno pesem bi lahko še nade-
ljeval, toda naj jo za danes za-
ključim. Bojim se, da bo itak na-
letela na gluha ušesa. S trpkostjo v
srcu namreč opažam, da med mla-
dino gine zmisel za štedenje in do-
mače gospodarsko življenje.

Tako se glasi žalostno pismo na-
šega fanta. Ali naj dostavljamo
kake pripombe? Zdi se nam, da je
pismo že samo po sebi dovolj zgo-
vorno. Želimo samo, da si ga vza-
mejo k srcu vsi oni, ki se jih tiče.
Potem bo odmevala po naših vaseh
veselejša pesem.

Kaj se godi po svetu?

V uvodnem članku zadnje števil-
ke »Goriške Straže« smo označili
notranjo vrednost dela, ki ga je
boljševiška stranka izvršila v teku
desetih let, odkar gospodari v Ru-
siji. V začetku tekočega tedna so
se v Moskvi in v vsej Rusiji vršile
velike slavnosti, ki so hotele poka-
zati sedanjo moč boljševiške misli.
Oglejmo si samo zunanjo stran teh
prireditev.

Osrednji dan ruske sovjetske re-
volucije je čisto gotovo

7. november 1917.

Zato so se na deseto obletnico
tega dne vršile največje slovesnosti,
ki pa so jih že dolgo prej priprav-
ljali. 16. oktobra je zboroval v Le-
ningradu centralni izvrševalni od-
bor sovjetske zveze. To zborova-
nje so že nazvali jubilejno zboro-
vanje. Otvorilo je vrsto slovesno-
sti. Na tem zborovanju je izvrše-
valni odbor sprejel proglas na ljud-
stvo, ki vsebuje nekatere zelo
važne odredbe. Znižanje ali celo
popolno črtanje nekaterih davkov,
sedemurni delavnik pri isti plači
kot prej, pospeševanje ljudskega
šolstva, podvojitev zavarovalnega
sklada za vojne invalide, odprava
smrtne kazni razen pri vojaških
zločinih in pri slučajih javnega
razbojništva, predlog o amnestiji
itd. Vse te ukrepe je osrednji od-
bor sprejel, da bo sijaj jubileja tem
večji.

V času od 16. oktobra do 6. no-

vembra pa so se oblasti pripravljale,
da kolikor mogoče povzdignejo
pomen in veličastnost težko priča-
kovanega dne. V nedeljo 6. no-
vembra se je pa začelo.

Izšle so posebne jubilejne izdaje
listov v milijonih izvodov in pove-
čani obliki. Glavni vladni listi so
priobčili članke vodilnih sovjetskih
osebnosti. Na vseh cestnih vogalih
so nabiti lepaki z vsebino: »V pr-
vem desetletju smo privlekli kapi-
talizem do groba, v drugem ga bo-
mo pokopali!« — Znameniti komu-
nistični voditelji drugih narodov,
kot Henrik Barbusse, Klara Zetkin,
izražajo priznanje pionirjem so-
vjetske komunistične misli. Vse ta-
ke izjave se seveda razširjajo med
ljudstvo. — Vlada je prepovedala
točenje alkoholnih pijač na dan 6.
in 7. novembra.

Moskovske ulice so, posebno zve-
čer, polne nepreglednih ljudskih
množic. Vse je slavnostno razsvet-
ljeno.

Višek prvega slavnostnega dne
je bila slovesna seja moskovskega
sovjeta, ki so se je udeležili tudi
vsi člani vlade. Seja se je vršila
zvečer v velikem moskovskem gle-
dališču. Navzoči so bili zastopniki
vseh inozemskih odposlanstev. Se-
jo je otvoril predsednik moskov-
skega sovjeta Uchanov. V svojem
govoru se je spomnil žrtev revolu-
cije. Nato je očrtal najvažnejše
razvojne stopnje revolucije. Glav-
ni govornik pa je bil Bucharin.

Govoril je nenavadno optimistično
in odločno. Namignil je tudi na
opozicijo, ki se je bo stranka zne-
bila s strogimi ukrepi. Bucharin je
izjavil, da ima komunistična stran-
ka pravico govoriti v imenu 100 mi-
lijonov ljudi. Rekel je tudi, da po-
meni sovjetska revolucija odločilen
preokret v usodi vsega sveta. Nato
so govorili zastopniki inozemskih
organizacij in odobrili delo sovjets-
ke vlade. Posebno pozornost je
vzbudil dva in osemdesetletni pari-
ški komunard Guay, ki ga lahko
štejemo med časovno prve bojevni-
ke za udeležitev komunističnega
programa. L. 1871. so namreč fran-
coski komunisti po nesrečni nem-
ško-francoski vojni v Parizu okli-
cali komunistično državo. Tisti po-
jav je v zgodovini znan pod ime-
nom komun; udeleženci pa so ko-
munardi. Pariški komunardi so to-
rej prvi predhodniki sovjetov in
zato ni čudno, ako so ruski boljše-
viki starega Guaya burno pozdrav-
ljali. Guay je z navdušenimi besed-
dami pripovedoval o bojih l. 1871.
Potem so še govorili francoski pi-
satelj Barbusse, nato Rykov in Sta-
lin. Končno se je pričela akademija,
ki so jo priredili najboljši moskov-
ski umetniki.

V Leningradu.

Znamenito je praznovanje so-
vjetske desetletnice v Leningradu.
Mesto si je nadelo enako lice kot
pred desetimi leti. Na Urickije-
vem trgu so razstavljene velike sli-
ke, ki predstavljajo napad na car-
sko zimsko palačo. Zgodovinsko
znamenita križarka »Aurora« leži
v Nevi na istem mestu, odkoder je
pred desetimi leti oddala prvi strel
na zimsko palačo. Velik okrasek v
obliki kvišku stremeče spirale, ki
predstavlja zlom samodržstva, za-
kriva spomenik Aleksandra III. Na
finskem kolodvoru, kjer je l. 1917.
izstopil Lenin, stoji orjaška zemelj-
ska obla, ki se vrti in ki ima raz-
svetljen samo tisti del, kjer je na-
risana zveza sovjetskih republik.

Amnestija.

Osrednji izvrševalni odbor je ob
tej priliki naredil zajemljiv in sko-
ro predrzen poskus. Razglasil je
amnestijo in s tem spustil na svo-
bodo približno 20.000 obsojenih
zločincev. Vlada pravi, da je treba
pri zločincih včasih uporabiti tudi
dobroto, da se vrnejo na pravo pot.
Pomiloščeni so tatovi, vlomilci, sle-
parji. Te ugodnosti pa niso de-
ležni pristaši protirevolucionarnih
strank, dalje uradniki, ki so spre-
jemali podkupnine in zločinci iz
navade. Smrtne obsodbe so bile
spremenjene v desetletno ječo. Po-
licijsko nadzorstvo nad častniki
bele garde se neha.

Amnestija je torej zelo daleko-
sežna in utegne imeti uspeh, kajti
duša ruskega človeka je za dokaze
usmiljenja in dobrote zelo do-
vzetna.

Stalinov članek.

Med izjavami različnih politikov
v časopisju je vzbudil največjo po-
zornost članek, ki ga je objavil Sta-
lin v moskovski »Pravdi«. Članek
se bavi posebno z mednarodnim
pomenom ruske oktobrske revolu-
cije. Stalin pravi:

Oktobrska revolucija je že radi
tega pomenljiva, ker je zlomila sve-
tovni imperializem in vrgla na tla
nosilca tega imperializma, to je
meščanstvo. — Oktobrska revolu-

cija je zanesla plamen socialne svo-
bode tudi v kolonije in odprla tla-
čenemu kolonialnemu delavcu in
ljudstvu oči. Kolonialna ljudstva
so se začela otresati tujega jarma.
— Ruski prevrat je mogočno stre-
sel ves svetovni kapitalizem in
ustvaril močno podlago za osvobo-
ditev delavskega stanu.

Stalin je v tem članku med vr-
stami priznal, da sovjeti niso iz-
polnili tistega, kar so obetali ob
svojem nastopu. Storjen je le maj-
hen začetek. Ali se bo dal Marxov
družabni ideal popolnoma uresni-
čiti, je pa drugo vprašanje.

Sovjetska republika kaže vestne-
mu opazovalcu dejstvo, ki je mo-
goče edino v svetovni zgodovini.
Ustvarili so jo delavci, pri življe-
nju pa so jo vzdržali kmetje, ki so
ji danes najmočnejša, ako ne edina
opora. Konservativna smer kmet-
skega značaja pa je porok, da se
bodo počasi vsi nezdravi pojavi iz-
ločili in da se bo iz sedanje delav-
ske diktature razvila močna demo-
kratična ruska država. Morebiti se
bo že dvajsetletnica oktobrske re-
volucije praznovala pod drugimi
zvezdami.

Okno v svet.

Drugi Karlov sel zaprt.

Romunska policija je aretirala
na meji mornariškega poročnika
Teodora. Prihajal je iz Pariza. Pri
sebi je imel važne listine princa
Karla.

Tudi Manoilescujeva žena zaprta.

Oblasti so odredile, naj se zapre
tudi žena poslanca Manoilescuja. V
pismih, ki jih je pisal njen mož, so
nekatero meste, ki jo zelo obreme-
njujejo.

Bolgarsko-jugoslovanska
trgovska pogodba.

Zdi se, da bo trgovska pogodba
med Bolgarijo in Jugoslavijo pod-
pisana še pred koncem tega leta.

Marinković odpotoval.

V torek 8. novembra je jugoslo-
vanski zunanji minister Marinko-
vić odpotoval v Pariz, kjer bo pod-
pisal prijateljsko pogodbo s Fran-
cijo.

Lloyd George in svetovni mir.

Bivši angleški ministrski pred-
sednik Lloyd George je pred krat-
kim zopet govoril. To pot je napa-
del zmagovalne velesile, češ, da še
niso ničesar storile za razorožitev.
Avstrijo, Nemčijo in Bolgarijo so
pač razorožili, toda sami imajo de-
set milijonov ljudi, ki so izvežbani
za vojno. Stroji in sploh tehnika
pa so brez primere hujši, kot so
bili ob izbruhu svetovne vojne.
Vse to, pravi Lloyd George, mora
nujno pripeljati do nove vojne.

Vojaška zarota v Rusiji.

Poljski listi poročajo, da so so-
vjeti odkrili veliko vojaško zaroto,
ki je imela središče v Moskvi in
Peterburgu. Zarotniki da so menda
hoteli strmoglaviti sedanjo vlado.

Amerika in sovjeti.

V Združenih državah severne
Amerike so začeli premišljevat, ali
bi ne bilo dobro, ako bi diplo-
matsko priznali rusko sovjetsko
vlado.

Bolgarski kralj Boris,

ki se je več tednov mudil v inozem-
stvu, se je v soboto vrnil domov.

Princ Yorški bo angleški prestolonaslednik.

Listi pišejo o možnosti spremembe prestolonasledstva v Veliki Britaniji. Dalje časa se že trdi, da princ Waleški ne bi rad sprejel kraljevske krone in da bi se rad odpovedal vsem svojim pravicom na prestol. Na njegovo mesto naj bi prišel njegov brat princ Yorški. Zdi se, da je že vsa stvar urejena in da bo v kratkem času princ Yorški proglašen za prestolonaslednika.

DNEVNE VESTI.

V znanje.

Znano restavrator Marzini v Gorici na Verdijevem tekalšču št. 1, vogal Semenške ulice, je prevzel naš batuški rojak g. Anton Čebtron. Toči dobra domača vina, ima dobro kuhinjo ter nudi tudi prenočišče in hleve.

Izjava.

Uredništvo izjavlja, da dopisa iz Drežnice v »Goriški Straži« od 26. oktobra 1927. ni pisal g. Mulič Ivan iz Koseča pri Drežnici.

Letošnji novomašniki

goriški so že vsi nastopili svoja mesta kot kaplani, in sicer: Božidar Goljevšček v Postojni (od srede sept.); — Albin Martinčič v Podmelcu (od 1. okt.; prvotno je bilo določeno in objavljeno, da pojde v Solkan, a so potem spreminili tako, da v S. ostane prejšnji g. kaplan); — Mirko Zorn v Cerknem (nastopil menda 6. nov., ali pa šele nastopi; doslej namreč — kakor Sin Človekov — ni imel, kamor bi naslonil glavo, t. j. stano vanja); — Anton Žagar v Bovcu od 7. okt. (in ne v Podmelcu, kot je bilo prvotno določeno in objavljeno). — Toliko v znanje in ravnanje cenj. bralcem, da bodo vsi vedeli.

Za bodoče davčne izterjevalce.

Goriška sodnija sporoča, da se bodo 16. decembra vršili v Gorici usposobljenostni izpiti za davčne izterjevalce. Prošnje za pripustitev k izpitu je treba opremiti s potrebnimi dokumenti in jih nasloviti na urad državnega pravdnštva v Gorici. Natančnejša pojasnila daje kr. davčni urad (agencija) v Gorici.

Prepovedani listi.

Kakor poročajo italijanski listi je jugoslovanska vlada prepovedala več inozemskih listov, med njimi tudi tržaškega »Piccola«.

Gilbert Parker in nemška borza.

Zadnjič smo poročali o pismu, ki ga je reparacijski agent Gilbert Parker poslal nemški vladi. Parker je vlado opozoril na nekatere previsoke stroške v državnem proračunu. Priporočil je varčnost. Parkerju je odgovoril nemški finančni minister. Ko so pismo in odgovor objavili, je nastalo na borzah razburjenje. Nemški vrednostni papirji so občutno padli, nekateri celo za tretjino svoje vrednosti. Menda bo moral odstopiti sam finančni minister.

Zgubljen.

Za štjaškimi hribi proti Vipavski dolini se je zgubil lovski pes srednje velikosti. Črn in bel je in sliši na ime »Triglav«. Kdor ga je našel, naj se oglasi po dopisnici na naslov: Franc Žvokelj, Avber 9., p. Tomadio.

Odlikovana domača obrt.

Zadružna žganjekuha v Dornbergu je bila v septembru t. l. na industrijski razstavi v Firencah odlikovana za izvrstno, lastno izdelavo tropinskega in brinjevega žganja z najvišjim redom križa in zlate medalje. Veseliti se moramo tako lepega priznanja domačemu podjetju, kateremu moramo le častiti na uspehu. Ta žganjekuha je prva te vrste v naši deželi. Pričela je z obratovanjem v letu 1925. in je skuhalo od tega časa nad 400 hl žganja. Res ima zadruga pri razprodaji hudo konkurenco z nepristnim, če nejšim »žganjem«, a si je znala pridobiti zaupanje vseh dobrih trgovcev v tej stroki.

Onim, ki imajo izseljence v Argentini.

Te dni bo odpotoval v Argentino nek slovenski duhoven, ki bo tam misijonaril med slovenskimi izseljenci. Prosimo vse, ki imajo sorodnike v Argentini in pa gg. duhovne, naj nam dopošljejo njih naslove. Naslove bomo oddali navedenemu gospodu duhovnu, da obišče naše izseljence. — Uprava »Goriške straže«, Via Mameli 5. — Gorica.

Ljubljanska trgovska zbornica.

Štetje glasovnic, ki so bile oddane pri volitvah v ljubljansko trgovsko zbornico, je že skoraj končano. Po dosedaj znanih izidih je dobila Slovenska ljudska stranka veliko večino, to je, 31 mandatov od 48.

Pametna odredba.

Jugoslovanski poštni minister je odredil, da morajo vse uradnice nositi dolgo črno obleko z dolgimi rokavi in do vratu zapeto. Odredba je spričo pretirane ženske mode res pametna.

Novi konzuli.

Ministrski predsednik Mussolini je imenoval sedem vplivnih fašistov za konzule na različna mesta v inozemstvu.

Razveljavljene znamke.

Jubilejne znamke, ki so bile izdane ob petindvajsetletnici vladanja Viktorja Emanuela III. bodo veljavne samo še do 1. januarja 1928.

Papeževa okrožnica o nacionalizmu.

»Corriere della Sera«, ki je v vatikanskih zadevah včasih dobro poučen, pravi, da oznanjena papeževa okrožnica o nacionalizmu najbrž ne bo izšla v doglednem času.

Revolucija v Mehiki

se nagiblje h koncu. Zadnji general, ki se je še močno upiral in dalj opravljal vladnim četam, Arnulf Gomez, je bil ujet in takoj ustreljen.

Japonsko poslaništvo pri Vatikanu.

Japonska vlada namerava ustanoviti pri Vatikanu svoje poslaništvo.

V Romuniji.

Včeraj se je pričel proces proti bivšemu državnemu podtajniku Manoiilescuju. Vlada je radi tega zopet uvedla najstrožjo časopisno cenzuro. Listi ne smejo imena Karla niti omeniti. Vlada mogoče vendar ni tako trdna, kot se je prvi hip zdelo.

Ruski konzulat napaden.

Kakih 300 Rusov, ki pripadajo beli gardi, je v ponedeljek napadlo ruski konzulat v Schanghaiju. Konzularno osobe je začelo streljati. Padlo je več napadalcev. Kmalu je prihitela policija in napravila red.

Parnik »Čičerin« prost.

Mešano sodišče v Aleksandriji je razsodilo, da se mora razveljaviti zaplemba ruskega parnika »Čičerin«, ki jo je egiptovska vlada izrekla kot represalijo na zaplembo egiptovskega parnika »Costi«. Parnik je že odplul.

Slavnost v Budimpešti.

V nedeljo so v Budimpešti odkrili spomenik madjarskemu narodnemu junaku Košutu, ki je leta 1848. začel revolucijo proti avstrijski vladi. Hotel je doseči popolno samostojnost ogrske države, pa ni uspel.

Sleparstvo z ogrskimi vrednostnimi papirji.

V Parizu so odkrili veliko sleparijo z ogrskimi vrednostnimi papirji. Šlo je za obveznice bivše države, ki so se na Ogrskem plačevale v papirnatih kronah, v Franciji pa — po določilih trianonske mirovne pogodbe — mnogo dražje, t. j. 32 odstotkov resnične zlate vrednosti. Vse tiste obveznice so po sklepu mirovne pogodbe prepečati in sicer na Ogrskem z ogrskimi, na Francoskem s francoskimi pečati. Dunajski bankir Blumenstein pa je ogrske pečate z različnimi kemikalijami izbrisal in ponaredil pečate francoskih bank. Tako je »zaslužil« razliko med papirnatimi vrednostjo in med 32 odstotki zlate vrednosti. Razlika ni baš majhna. Sedaj so ga dobili in ga vtaknili v luknjo, kjer bo lahko snoval nove načrte.

Roparski napadi na rusko-poljski meji.

Na rusko-poljski meji je neka četa ruskih roparjev izvršila grozen razbojniški napad. Roparji so ubili 26 ljudi. Šele vojaštvo jih je pregnalo.

Listnica uredništva.

Kojško: Ker je dopis brez podpisa, ga ne moremo priobčiti.

Tržne cene

dne 10. novembra 1927.

Česnik kg L 1—1.10; sveže zelje L 0.60—0.70; kislo zelje L 1.60 do 1.80; cvetača L 1.10—1.30; čebula L 0.90—1; navaden fižol L 1.80; fižol koks L 2.20; novi fižol L 2.60; salata L 1.20—1.60; indivija L 0.70 do 0.80; jajčniki L 0.50—0.60 krompir L 0.50—0.60; paradizniki L 0.60 do 0.80; sveži grah L 2.60—2.80; sladka repa L 0.30—0.40; radič L 1 do 1.40; špinača L 0.60—0.70; zele na L 0.70—0.80; fižol v stročju L 1.80—2.20; motovilec L 1.40—1.60; vrzote L 0.40—0.50; bučice L 1.60 do 1.80; kostanj L 1—1.20; suhe fige L 1.60—2; limoni L 0.15—0.20; jabolka L 1.40—2.60; maroni L 1.20 do 1.60; hruške L 1.40—3; namizno grozdje L 3.20—3.60; sveže maslo L 14—15; presno maslo L 17—18; mleko liter L 1—1.10; trčan med kg L 10; sladka smetana L 12; uksta L 4; jajca kos L 0.65—0.70.

PRISTNI TROPINOVEC IN BRINJEVEC DOBITE VEDNO PRI ODLIKOVANI »ZADRUŽNI ŽGANJEKUHI« V DORNBERGU.

Maurice Leblanc:

Skrivnostno oko.

(Doživljaji Arsena Lupina.)

»Ta pa je trdoživ,« si je mislil Lupin. »Ta bo lahko sam pomagal pri svoji rešitvi. Toda bo li hotel?« Tedaj se Lupin spomni priporočilnega pisma Daubrecqove starejše sestrice. Brž ga potegne ven in vrže Daubrecqu pred noge. Ta je kar obstrmel. Pogledoval je pismo, proti oknu, ko da se boji nove zvijače. Potem se pa ojunaci, odpre pismo in bere polglasno: »Zaupaj popolnoma prinašalcu tega pisma. Z denarjem, ki sem mu ga dala na razpolago, je zvedel za markizovo tajnost in je pripravil načrt, da te reši. Evfrozina Rousselot.«

Ko je znova pogledal proti oknu, mu Lupin zašepeče: »Dve uri približno rabim, da prepilim omrežje. Se li Sebastianijevi sinovi vrnejo?«

»Brez dvoma,« odvrne tiho Daubrecq.

»Toda bodo slišali, ker spijo zraven!«

»Ne, vrata so predebela...« Brž dvigne prst na usta. »Pst...« Sebastiani s sinovi je prišel noter. Daubrecq, ki je pismo v naglici skril in se vrgel na postelj, je delal, ko da bi se prebudil iz sna. Ču-

vaji so prinesli steklenico vina in nekaj jesti.

»No, gospod poslanec,« zavpije Sebastiani, »kako gre? Stiskanje je bilo malce hudo? Pa ni dolgo trajalo, da je spravilo iz vas tisto skrivnost.« Sebastiani se je zasmel. »Sicer pa ste vsega občudovanja vredni, gospod poslanec. Skrivališče ste dobro pogodili. Torej na svoji pisalni mizi ste imeli skrito tisto reč. Na, ta je pa lepa,« in si je zadovoljno mencil roko.

»Gospod markiz je silno zadovoljen, tako zadovoljen, da bo jutri zjutraj prišel osebno vas spustiti na svobodo.« Tako je Sebastiani še nekaj časa kramljal, potem pa je vzel svetiljko in dejal sinovom: »Pustite ga, naj spi. Pa tudi vi trije se spočijte. Pa ne dremajte pretrdo. Bog si znaj, kaj se vse lahko pripeti.« Potem so šli.

Lupin je še malo počakal, potem vpraša: »Naj pričnem?«

»Da, a potih. Bržkone bodo čez dve ali tri ure še enkrat prišli.«

Lupin se je brž lotil, železni drogi so bili ponekod že vsi zarjaveli, a vendar je vzdihnil, ko je končal: »Prava sreča, da smo pri kraju. V tej luknji je malce tesno in mraz.«

Nato se je z vso silo uprl v mrežo, da jo je razmaknil za enega moža na široko. Ko je še pritrdil

lestev, je poklical Daubrecqa, ki je prisluškoval pri vratih.

»Dobro, spijo. Malce sem še slabošen, a bo že šlo.«

In res se je brž prikazal na vrhu okenca in se rinil za svojim rešiteljem skozi tesni predor. A sveži zrak ga je nenadoma omamil, da je kake pol ure obležal v nezvesti. Že je postajal Lupin nestrpen, ko se je prebudil: »Zdaj sem spet na mestu. Kako visoko pa smo?«

»Kakih petdeset metrov na strmi skali nad vodo. Sestrične čakajo v čolnu spodaj.«

»Še eno besedo: Ste že dolgo prej bili na mestu predno ste vrgli pismo?«

»O, ne! Morda le četrt ure. Pa zdaj pohitimo, vam bom potem vse razložil.«

Lupin je šel prvi. Več ko štirideset minut sta rabila do prve police; med plezanjem je moral Lupin večkrat podpreti svojega spremljevalca, ki je imel vse členke pretisnjene. Večkrat je zavzdihnil.

»Tiho!« zavpije Lupin, ker se je začul nek šunder. Stisnila sta se k strmi skali. Lupinu, ki se je zmisli na strel, ki je zadel ubogega gospoda Tancarvilla, je bilo v tej globoki tišini kar groza. Dotipal se je do lestve. »Tu je lestev, ki sega doli do struge. Spodaj čaka moj prijatelj

in vaši sestrični.« Lupin je zažvižgal. Potem se je obrnil k Daubrecqu: »Jaz grem naprej.« Ta pa se je upiral:

»Morda bi bilo bolje, da grem jaz prvi.«

»Čemu?«

»Sem ves utrujen. Privežite mi vrv krog telesa in pridržujte me.«

»Prav imate,« odvrne Lupin. Zveže mu vrv čez prsi in krepko zgrabi za lestev: »Naprej!«

V tem hipu ga prešine strahovita bolečina, da se zgrudi na tla. Daubrecq ga je z nožem zabodel v tilnik. Po bliskovito si je odvezal vrv in mrmral:

»Si preneumen. Prinesel si mi pismo od mojih sestričen Rousselet, kjer sem brž spoznal pisavo starejše, Adelajde; pa zvitorepka se je podpisala za Evfrozino, da me opozori na novo nevarnost. Ti si Lupin, ubogi Lupin. Malokdaj zabodem, toda če zabodem, zadenem.«

Sklonil se je nad ranjenca in mu preiskal žep:

»Samokres ti moram vendar vzeti. Tvoji tovariši spodaj bodo brž videli, da nisem njih mojster in bom tako reč rabil. Zdaj pa zbegom, Lupin!« (Dalje.)

Kaj je novega na deželi?

Podgora.

Nerazumljivo je, da postavljajo naši ljudje svojim rajnkim neslovenske napise na nagrobne spomenike. Mar mislijo, da s priključitvijo naše vasi k Gorici ne smejo niti svojim rajnkim materam zapisati po domače na nagrobni kamen njihove zadnje želje? Bodimo značajni in držimo se pravic, katerih nam še nihče ni vzel. *Domačin.*

Dornberg.

V nedeljo so naši fantički priredili ples. Pa bi kmalu prišlo do pravega plesa. Nevarnost je bila, da se udere dvorana. Nabralo se je namreč toliko plesalcev in plesalk, da se je dvorana »pri lovcu« vsled silne teže pričela zibati pod nogami, za kar se pa plesalci niso zmenili! Pač pa jim je bila zabava še bolj prijetna. Resni moške pa, ki se jim je zdel ta špas preresen, so v naglici privlekli grede in tramove ter podprli dvorano na treh krajih. Ne sreča je bila tako odstranjena in nadaljevanje plesa (ki je ravno vsled tega imel biti po varnostnih organih ustavljen) — zagotovljeno. Resnici na ljubo moramo ugotoviti, da so bili med plesavci po veliki večini nedomačini, kajti domači so tej plesni neumnosti že davno prerastli! Oni mladi fantiči pa bi lahko tudi brez plesa fantje postali.

V krasnem jesenskem vremenu smo pripravili naš glavni vinski pridelek. Letošnja vinska letina je po količini na splošno manjša od lanske. Visoke in solne lege so vsled vročega in suhega poletnega vremena mnogo trpele in grozdje je ostalo drobno. Pred pričetkom trgatve se je vsak nadejal večjega pridelka, a se je vračunal, ker grozdje ni imelo dovolj mošta in je ostalo dosti tropin. Izredno toplo vreme in sladko grozdje je ob času trgatve privabilo nešteto mestnih obiskovalcev. Tu je nesel eden šop rumenega grozdja, drugi steklenico penečega mošta. Vse je rajalo in se veselilo ob žlahtnem trtinem soku. Kapljica je res taka, da je ne pomnijo že več let enake. Kupčija je živahnjša kot zadnja leta. Cena vinu se suče krog dveh lir liter. Staro vino je že popolnoma pošlo. Zato upamo, da bomo letos še preje razpečali zlato kapljico.

Med našimi razprodajalci monopola opazamo že delj časa neko zanikrnost in samovoljo. Ko prideš po pet kg soli, dobiš le enega in zraven odgovor: »Mi imamo sol za naše odjemalce.« Ako potrebuješ poštne znamke ali kolekovani papir, moraš na pošto, oziroma v Gorico. Prosimo tozadevno oblast, naj ukrene, kar je potrebno.

Prizadeti.

Trnovo pri Kobaridu.

V nedeljo 6. novembra smo praznovali izreden dan. Bila je slovesna otvoritev in blagoslovljenje novega vodovoda. Zbralo se je mnogo občinstva. Gasilni društvi iz Kobarida in Bovca sta po blagoslovu napravili vajo z novim hidrantom. Vaja je dobro uspela. Vodovod nam je trideset let delal težave. Posebno županom je prizadejal marsikatero skrb. Stari vodovod ni nudil dovolj vode, ker se je ob vsaki suši posušil. Zato je bilo vprašanje zgraditve novega vodovoda vsa leta zelo pereče. Pred vojno so ga že nameravali zgraditi, toda način plačevanja je povzročil nesoglasje. Nekateri so predlagali, da bi plačevali v sorazmerju z davki. Temu so se uprli večji davkoplačevalci. Pa je prišla vojna in prekanje je bilo končano. Po vojni so vprašanje zopet načeli. Po načrtu kobariškega občinskega komisarja Cava lottija bi stal novi vodovod 300.000 lir, kar pa je za občino, ki šteje 300 prebivalcev, preveč. Nato je mojster Durjava iz Bovca napravil na-

črt, ki bi zahteval samo 100.000 lir. Ta načrt je bil tudi sprejet. Ukrenili smo tako, da plača občina 40.000 lir, posestniki pa 60.000 lir. V novi vodovod je ujet potok, ki izvira 1200 m nad vasjo in daje 7 litrov vode na sekundo. Kmetje so napolnili vodo v hiše. Skoraj vsak kmet ima tudi napajališče na svojem dvorišču. Zato nismo zgradili skupnega napajališča. Z vodovodom smo zelo zadovoljni, kljub težkim gmotnim žrtvam. Delo je res moderno in dela čast občini in g. Durjavu iz Bovca.

Medvedje brdo.

Že dolgo ni bilo od nas nobenega glasu. Skoraj bi kdo mislil, da smo vsi pomrli, pa letos nas smrt pusti še nekako pri miru. Letino smo imeli še precej dobro, posebno pri krompirju. Pri žitu je bilo malo slabše. Do letos smo imeli po dve učiteljski moči: učiteljico in učitelja, sedaj je pa samo učitelj, ker je otrok samo 43. Učitelj je doma nekje iz Sicilije. Uči še precej dobro, namreč vsak dan navija otrokom gramofon. Otroci skačejo po šoli in zunaj nje in še teh par hiš, ki so zraven šole, hočejo obrniti narobe. Knjige in zvezki pa ležijo pod klopjo. Zakaj torej pošiljamo otroke v šolo in nekateri še po uro daleč, da trgajo črevlje in obleko in nazadnje bodo ostali le butci? — V nedeljo 30. oktobra so pa napravili še celo ples v šoli. Jedli so, pili in plesali in se tudi topli. Udeležilo se ga je pa tudi nekaj naših fantov in deklet. Ne vemo, da ne morejo pozabiti na to nespametno norenje, saj vedo, da je posledica vsakega plesa tepež in preklinjevanje. In mi starši naj pošiljamo svoje otroke v tako šolo. Zidali smo jo vendar, da bi se naši otroci v njej učili. Šolska soba je bila blagoslovljena za pouk, ne pa za ples. Fantje, vi pa rajše knjigo v roke, saj jih imate dosti na razpolago. S tem boste koristili sebi na duši in na telesu.

Sv. Lucija.

V naši župniji je bil od 23. do 30. oktobra sv. misijon, prvi pri Sv. Luciji. Vodili so ga očetje misijonarji z grada pri Mirnu, gospodje dr. Zdešar, Klančnik in Škvarča. Ob vsaki pridigi je bila cerkev polna, čeprav je velika, velikokrat pa tudi natlačena do zadnjega kota, da se nisi mogel geniti. Sv. misijona se je vdeleževalo tudi veliko ljudi iz bližnjih, a tudi oddaljenih duhovnikov. Spovedovati so pomagali tudi gospodje duhovniki iz Tolmina, Loma, Idrije, Podmelca, Ponikev, Ročinja, Nemškega Ruta in Podbrda. Sv. obhajil, pravijo, da je bilo okoli 3500. Govori so bili pri srčni in času primerni. Prepričani smo vsi, da bodo obrodili obilo sadu. Sijajna je bila slovesnost v nedeljo, na dan zaključitve misijona. Že dopoldne je začelo prihajati ljudstvo od vseh strani, popoldne pa je Sv. Lucija izgledala kot pravi ljudski tabor. Ljudstva je bilo na tisoče in tako veličastne procesije kot je bila procesija sv. križa, naša župnija še ni videla. A kljub temu se je krasno razvila in ves čas je vladal vzoren red. Procesijo je vodil, spremljan od 10 duhovnikov, tolminski dekan msgr. Janez Rojec. Misijonski križ, skoraj v naravni velikosti, je umetniško delo in je star že več stoletij; prenovil ga je akad. slikar in kipar Tone Kralj. Krasno opletenega je nosilo šest postavnih fantov, ob katerih je stopalo še drugih 12 fantov kot častna straža. Procesija se je vršila med mogočnim petjem daleč na okoli znanega pevskega zbora »od vodstvom g. Zdravka Muniha, med slovesnim pritrkovanjem zvonov in ubrane glasne molitve rožnega venca, ki ga je pobožno molila po posameznih skupinah vsa procesija. — Domačini in vnanji sosede smo

zelo hvaležni vsem, ki so priredili ta sv. misijon, očetom misijonarjem in g. župniku. Naše ljudstvo je pokazalo, kako visoko ceni take pobožnosti in si od kraja iz srca želi v teh časih duševnega dviga in poleta — h Kristusu, ki je večna Ljubezen. Misijoni so zaželjena hrana našega ljudstva. Očetje misijonarji, po vseh duhovnijah pojdite! Ljudstvo vam bo hvaležno in Bog vam bo plačal trud in ljubezen!

Gaberje na Vipavskem.

Že dolgo ni bilo nobenega glasu iz naše vasi v cenj. »Goriški Straži«. Dovolite zato danes meni skromen kofček. Te dni imamo sv. misijon; že dvajset let ga ni bilo v naši duhovniji. G. župniku smo prav hvaležni, da nam ga je oskrbel. — Naše katoliško prosvetno društvo je bilo med prvimi, ki jih je g. prefekt razpustil. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1920. Po dveh letih delovanju je bilo razpuščeno z utemeljitvijo, da člani niso zanesljivi. Pozneje je bilo zopet obnovljeno in se je zadnja leta živahno gibalo. Pod njegovim okriljem se je vršila prva okrožna prireditev Simon Gregorčičevega okrožja. — Vinska letina je bila pri nas zadovoljiva. Vino, ki je pri nas glavni pridelek, je letos izborna. Kupci le pridite pokušat našo zlato kapljico!

Gospodarstvo.

Čebelarji, zganite se!

Pod tem naslovom smo prejeli sledeči dopis: »Goriška straža« od 4. t. m. prinaša vabilo k izrednemu občnemu zboru »Slov. čeb. zadruga« za dan 13. t. m. — Kdo ga sklicuje, se ne ve, ker sklicatelj ni označen pod vabilom! Bolj pa kot ta netočnost je zanimiv dnevni red točko: »Razpust zadruga«. Kaj se je zgodilo v čebelarji zadrugi ali izven nje tako važnega, da je vodstvo zadruga pod načelstvom gosp. Janka Vodopivca predložilo tak dnevni red s tako pomembno točko, ne vem, ker nisem mogel o tem od nikogar nič tehtnega poizvedeti. Na vsak način pa izjavljam, da je ta točka učinkovala na me in na mnoge čebelarje kakor strela z jasnega neba in da me je zbodla v dušo, ker vidim, da se hoče na mah razdreti in uničiti zadruga, ki šteje skoro 300 članov in ki je bila s trudom ter z lepimi nadami ustanovljena in ki je nudila članom, dokler je ni začel razjedati strup osebnosti, lepih koristi in ki bi jih v bodoče lahko nudila v še večji meri! Vprašam, ali je bilo zadnje vodstvo zadruga za to izvoljeno, da razbije zadrugo? Ali res ne zna razviti drugega delovanja? K temu predmetu se nameravam povrniti po občnem zboru, ki se mora izjaloviti, prvič ker ni pravilno sklican in drugič, ker se menda najde toliko uvidenih čebelarjev, da se uprejo proti razdružbi zadruga, ker bi to bilo v nepopravljivo škodo našega čebelarstva. Kdor je mojih misli, naj pride na občni zbor in naj stopi z menoj na branik obstoja naše čebelarje zadruga!

S čebelarskim pozdravom!

Dr. L. Bobič.

Briško vino

je sedaj, kakor nam poročajo iz Kojškega, po 2—2.20 liri. Lanske cene še vedno ni doseglo.

Kraljeve slike v Volčah in še kaj.

Dragi Tr.! Z velikim zanimanjem sem prebral tvoj članek v »Edinosti« in prav hvaležen sem ti za pozornost, ki si jo pokazal Kralju in njegovim slikam. Sevé, ko boš ti moj članek zagledal in moj podpis pod njim, boš najbrž skomizgnil z rameni, češ, kaj boš ti, ki se na

te stvari ne zastopiš. Vidiš, prav zato, ker nisem strokovnjak, hočem povedati, kakšen utis napravljaja name Kraljeva umetnost in tvoja kritika o njej.

Kralju priznavaš velike in odlične vrline, a vse to kvariš s trditvami, ki so zelo drzne: da Kralj še ni naš, da ne dela za ljudstvo, ampak samo v naslado zgornjih desetisoč. To misel sem si razbral iz tvojih izjav, če sem te prav razumel. Jaz v slikarstvu prav gotovo ne spadam v vrsto zgornjih desetisoč. Pa če mi boš odredel pravico kritizirati, ker nisem strokovnjak, dovoli mi, da govorim kot drobce velike množice neukih našega ljudstva.

Stavim ti najprej skromno vprašanje: Komu si ti namenil svojo kritiko? Če si jo objavil v dnevniku, si jo gotovo namenil širokim plastem našega ljudstva! Pojdi in povprašuj najbližje in najbrihtnejše svoje sosede, ali razumejo, kar govoriš o »ritmiki« črt, »muzikalnosti« barv in kako si misliš »ritem čistosti in miline« in druge podobne izraze. Lahko bi se potrudil, da bi povedal svoje misli v bolj domači besedi, da bi te še kdo izmed množice razumel. Ali pišeš morda samo za zgornjih desetisoč?

Zato mi tvoja kritika najprej ne ugaja, ker si jo predložil sodišču, ki ne more biti o stvari pristojno in ker bi mogla vsled tega mnogo bolj škoditi kot koristiti bodisi umetniku bodisi naši kulturi.

Odklanjam pa tudi nekatere zelo banalne fraze, ki jih v njej uporabljaš.

Govoriš na primer o apatičnosti ljudstva napram umetnosti, ki se je bajé ločila od ljudskega življenja. Kolikokrat sem že slišal to določeno a tudi banalno frazo!

Ti rad uporabljaš primere iz glasbe: povej mi, ali uživata Beethoven in Bach simpatije množice? Jaz vem, da jih ne razumejo niti ljudje, ki se že desetletja izključno z glasbo bavijo. Sevé danes bo vsak, čeprav nič o tem ne razume, ponavljal iz spoštovanja pred drugimi auktoritetami (zgornjih desetisoč!), da občuduje Beethovna in Bacha in druge podobne velikane.

Praviš, da Kralj dela preveč z razumom, »ako bi vse tisto veliko znanje in ves čut, ki ga ima v ritmu črte, tipa itd., prenesel na barvo, maso, prostor, bi zazvonilo, da bi mu na mah odgovorilo vsako srce.« Ali je treba, da zavrnem trditev o ustvarjanju z razumom? Ali niso bili vsi veliki umetniki tudi zato veliki, ker so bili veleumi? Načini udejstvovanja so zelo različni.

Ti ljubiš »muzikalnost« barve, pusti Kralju ljubezen do črte! Božji svet je zelo pester. Vsak ustvarja po svoje. Dal je človeku ljubezen do svobode Bog in kdor svobodno ustvarja, je Bogu podoben. Vsak pravi umetnik mora biti samobiten, niti dva v vsej zgodovini človeštva nista bila enaka. Kralju gre pa menda prav ta velika zasloga, da je tudi v našo cerkveno umetnost prinesel nekaj samobitnega proti dosedanji okorelosti in kopitarstvu. Ali pa misliš, da bi moral tudi Kralj posnemati Grünewalda? Ali bi bil potem bolj naš?

Koliko ljudi je slikalo v zadnjem času v naših krajih po naših cerkvah! Povej mi, ali seže le eden izmed teh Kralju do gležnjev! To povej in ne modruj toliko o ritmiki in tipiki! In še to povej ljudstvu, da moramo biti prav mi ponosni na našega Kralja.

Ko sem gledal Kraljeve slike v Volčah, jih nisem mogel z razumom doumeti tako globoko kakor ti, ki se baviš že toliko let z isto lepo umetnostjo, ali čutil sem iz slik duševno silo našega človeka. Ko sem včasih gledal reprodukcije njegovih slik in razne risbe, sem stal neodločen pred njimi. Nisem se upal izreči popolnoma odklanjajo-

Koledarček.

14. nov. ponedeljek, Jozafat K.
 15. nov. torek, Leopold, kr.
 16. nov. sredo, Otmar, op.
 17. nov. četrtek, Gregor, šk.
 18. nov. petek, Evgen, sp.
 19. nov. sobota, Elizabeta, kr.
 20. nov. nedelja, Feliks, sp.

če sodbe, a tudi sprejeti jih nisem mogel brez pridržka. A že takrat sem vedel to, da je Kralj naš in popolnoma naš!

Danes pa sodim o njem še jasneje, ne kot strokovnjak, ampak kot človek, ki menda znam ločiti vsaj med banalnostjo in pravo umetnostjo. Kralj napreduje z velikanskimi koraki. Pojdi in oglej si, kar ustvarja v Avberu na Krasu! Njegova dela bodo bodočim rodovom spomeniki naše samobitne kulture. Tega tudi ti ne boš tajil.

Pusti umetnika Kralja, naj se udejstvuje po svojem značaju, svojih sposobnostih in znanju, naj se dalje krepko razvija, in čez leta bodo možje, ki bodo od daleč bolj jasno gledali na njegovo delo kot ti in jaz, sodili, ali je bil Kralj naš ali ne.

D. Doktorič.

Iz širokega sveta.

Polet okrog zemlje.

Norveški letalec Bent Balchen namerava v februarju prihodnjega leta poleteti okoli zemlje. Preračunal je, da bo potreboval 11 dni.

Usoda tihotapske ladje.

Ob litavsko-letski meji se je te dni odigrala drama tihotapske ladje, ki je zahtevala 13 človeških žrtev. Ob 4. zjutraj je hotela ladja pristati ob letski obali. Obalna straža jo je opazila. S kontrolnega parnika je udrlo na krov tihotapske ladje sedem mož posadke, ki so privezali ladjo z vrvmi na parnik. Med vožnjo so se vrvi potrgale. Zato so motorje tihotapske ladje zopet pognali, ladja je kontrolnemu parniku sledila, vendar pa je vedno bolj zaostajala, dokler ni končno v megli izginila. Kontrolna ladja jo je vso noč iskala, ne da bi jo bila našla. Valovi so vrgli tihotapsko ladjo ob čeri, nakar se je težko poskodovana potopila. Kapitan je priplaval na obalo, kjer so ga aretirali, 6 mož broječa posadka in 7 mornarjev s kontrolnega parnika, ki so tihotapski parnik eskortirali, je utonilo. Naslednji dan je splavilo morje na litavsko obalo 660 deset-literskih posod špirta.

Paradiž veslačev je Argentina.

Buenos Aires Rowing Club, največji in najodličnejši veslaški klub Argentine obstoji že od l. 1873., šteje 2188 članov in ima 177 čolnov, med temi 40 dirkalnih; njegovo premoženje znaša 10 milijonov lir! Je pa še več drugih velikih klubov, tako Club de regates la marina z 214 čolni in več ko 150 člani. Club canottieri italiani s 121 čolni in skoraj 1500 člani; tudi Club de regates v Rosario poseduje 150 čolnov in ima več ko 1000 udov, sploh je le malo društev z manj ko 500 člani. Argentinski veslaški savez ima 25 društev včlanjenih, ki štejejo 16.481 članov. Skupno število čolnov šteje 1715, od teh je dirkalnih 417. Večina evropskih narodov, kakor Nemci, Španci, Angleži, Francozi, Italijani itd. imajo lastna društva in so včlanjeni v savezu. Še pri zadnji mednarodni regati se je vršila veslaška tekma, ki se je je vdeležilo 20 klubov s 150 čolni in 700 veslači. Seveda se vrši tudi živahna izmenjava z veslaškimi klubi urugvajskega glavnega mesta Montevideo. Vzrok temu mogočnemu razvoju veslaškega sporta je pač v prvi vrsti dejstvo, da se ta sport goji lahko celo leto.

Velika povodenj.

V Združenih državah severne Amerike je bilo zopet hudo neurje. Reke so stopile čez bregove in poplavlile cele pokrajine. V nekaterih deželah je promet popolnoma ustavljen. Nesreča je zahtevala tudi par sto človeških žrtev.

Vihar v Indiji.

V Indiji je proti koncu preteklega tedna divjal silen vihar. Razrušil je celo vrsto javnih naprav. Mrtvih je nekaj sto ljudi.

Ukradena odlikovanja.

V španskem kraljevem gradu so zasledili veliko tatvino. Med drugimi dragocenostmi so tatovi odnesli tudi mnogo redov, n. pr. red zlatega runa. Ko se je kralj odpravil v Italijo, je hotel odlikovanja vzeti s seboj, pa jih ni bilo.

Ljudsko štetje na Turškem.

Pred kratkim se je na Turškem vršilo ljudsko štetje. V Carigradu so morali vsi prebivalci ostati 10 ur v svojih stanovanjih. Mesto je popolnoma izumrlo. Promet je počival. Strel iz topa je naznanil konec domačega zapora.

Valuta.

Dne 11. novembra si dobil:

za 100 franc. frankov	71.82 do 72.12	Lir
za 100 belg. frankov	253.50 do 255.07	"
za 100 švic. frankov	352. do 354.30	"
za 100 češ.-slov. kron	54.15 do 54.45	"
za 100 dinarjev	32.10 do 32.40	"
za 1 šterling	89.02 do 89.22	"
za 1 dolar	18.27 do 18.33	"
Novci po 20 frankov	70.50 do 72.50	"
za 100 avst. kron	0.255 do 0.261	"

Vojno-odškodninske obveznice: 72.50.

VABILO

k rednemu občnemu zboru Ljudske posojilnice za farno občino Kamnje, ki se bo vršil dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva in nadzorstva.
2. Pregled in potrditev letnega računa za l. 1926.
3. Volitev načelnštva in nadzorstva.
4. Mogoče nasveti in predlogi.

Načelnštvo.

Lloyd Sabaud.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko.

»Conte Rosso« 22. 11. 1927.

»Conte Biancamano« 11. 12. 1927.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Conte Verde« 17. 11. 1927.

»Maria Cristina« 24. 11. 1927.

»Principessa Giovanna« 13. 12. 27.

»Principe di Udine« 20. 12. 1927.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Regina d'Italia« 20. 12. 1927.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke za stopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Poštena ženska srednje starosti vdova, želi mesta kakor kuharica pri boljši manjši družini ali pri č. g. duhovniku bodisi v mestu ali na deželi. Zmožna vseh hišnih del in vsega gospodinjstva. Naslov pri upravi »Goriške straže«.

PLJUČNE BOLEZNI

Dott. Cerretti

Radiologični kabinet je odprt:

v Vidmu: Via del Sale 15 (vse dni)

v Gorici: Via Barzellini 3 (ob sredah in petkih ob pop. urah).

Zahvala.

Za mnoge dokaze odkritega sočutja ob rani smrti naše ljube hčere in sestre

Mičice Sedej,

za darovane vence in poklonjeno cvetje, za tako številno udeležbo pri pogrebu v Podsobotinu in Cerknem se najtopleje zahvaljujemo. Posebno smo hvaležni gosp. Jožku Bratužu in njegovim tovarišem - pevcem, cerkvenemu zboru v Števerjanu in Cerknem. Bog plačaj!

Žalujoča in hvaležna družina Sedejeva.

POZORI!

Velika zaloga mrtvaških potrebščin 20% ceneje kot povsod drugod. J. Saksida, trgovec z mrtv. predmeti. Dornberg št. 3.

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah je odprl ambulatorij v Gorici, Via Garibaldi 11 (prej Teatro). Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.

FRANC SAUNIK

GORICA - VIA CARDUCCI 25 - GORICA

Velika zaloga kmetijskih strojev znamke Mayfarth, slamoreznic, plugov itd. šivalnih strojev in dvokoles
Lastna mehanična delavnica

Prenosljivi gramafoni

v obliki kovčka ali pa za sobe, Decca z veliko zalogo plošč z modernimi slovenskimi pesmimi. Pritikline za gramafone, (peresa) in popravila v knjigarni WOKULAT Gorica Corso, Tel. 347

Plačam najvišje cene za naravne kože vseh divjih živali všteti krte; strojenje in izdelovanje; prodaja pasti,

WINDSPACH, Via Carducci 6, GORICA

V Solkanu, na glavnem trgu priporoča slav. občinstvu svojo trgovino manufakture, steklenic, šip, posode ter žarnic; za delavce zelo trpežne obleke. Cene jako znižane. Fr. Prencis.

Zavod Dr. BONCINA-FINETTI

TRST, Via Fabio Filzi 23, V. n. Tel. 48-03

Zagotovljeno 3-dnevno zdravljenje

„ŠIJATIKE“

(Trganje v kolku)

Zdravljenje živčnega trganja v laktih in v bokih. - Sprejema od 10-12 in od 15-17.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las.

Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir - se dobiva v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. - V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Zdravnik

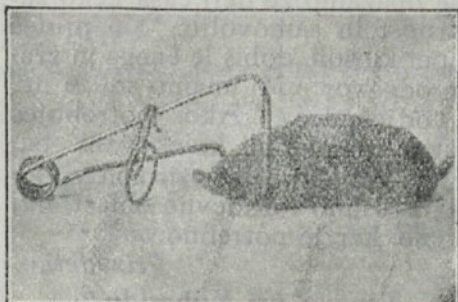
za zobe in usta

Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema

v GORICI

Piazza della Vittoria štev. 20

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

Din. 50.000.000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10.000.000

Podružnice in agencije: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Prevalje, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst. Sezonska ekspozitura: Rogaška Slatina.

Vloge na knjižice po 4 1/2 %.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.

Izhaja vsako sredo in petek.
Stane za celo leto 15 L.
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto 40.
Na naročila brez do poslanih naročilne se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št 80 V Gorici, v petek 11. novembra 1927

Leto X.

Ne frankirana pisma se ne sprjemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. — List izdaja konsorcij »Gor. Straža«. — Tisk Katoliške tiskarne v Gorici, Riva Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5. (prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Za zdrav rod.

Te dni smo imeli priliko slišati sodbo zelo uglednega našega zdravnika o zdravstvenem stanju naših ljudi po Gorah in Vipavskem. Na podlagi resničnih dogodkov nam je dokazoval, kako se zdravje sila zamenja, kako se širijo kuge po deželi, kako naše ljudstvo telesno hira. In naročil nam je in nas rotil: »Povejte ljudem, da po naših vaseh razsaja moderna kuga, jetika. Razglasite, da radi neznanja in nemarnosti umirajo dojenčki kar kupoma. Po nekaterih krajih je opaziti na otrocih sledove dednega pijančevanja. Treba je vzbuditi v ljudeh voljo, da se začno proti boleznim boriti, da se začnejo ravnati po navodilih moderne higijene.«

Dotaknili smo se zelo bolečega vprašanja, ki sega v življenje tisočih naših družin. Ko bi tu mogli razgrniti žalostno sliko trpljenja, ki se odigrava po mnogih družinah, kjer se je ugnezdila jetika! Zorna dekleta, ki so se razcvela ko spomladanske rože, začno hirati in veneti in v dolgotrajnih, bridkih mukah usahnejo. Fantje, krepki ko hrasti v gori, včasih padejo pokošeni od tuberkuloze. Ker je ta bolezen kužna, ker se prenaša od človeka do človeka s kužnimi kalmi, se širi po hiši, pograbijo posebno rada otroci in čez par let ležejo nove žrtve v grob. Vsako leto umre na Goriškem par tisoč ljudi za jetiko. Saj poznate hiše, kjer je ta bolezen postala prava domačica — in to le

radi tega, ker domači pustijo, da se okužijo otroci, da se bolezen širi. To je ena poglavitnih telesnih ran našega ljudstva.

Kaj storiti? Tu bi morali vsi, ki jim je na srcu ljudsko zdravje, združeno napovedati jetiki boj. Učitelji, zdravniki, duhovniki naj poskrbe, da se vse družine poučijo, kako strašno divja jetika in kako lahko se je obvarovati te kuge. Posebno pažnjo bi morale posvečati matere temu vprašanju. Važno je pa tudi, da vsi zvedo, da je jetika razmeroma lahko ozdravljiva in sicer popolnoma ozdravljiva, če jo začnemo lečiti o pravem času.

Drugo važno zdravstveno vprašanje našega ljudstva je to: kako zmanjšati umrljivost dojenčkov? Kolikor moremo dognati, umrje v naši deželi vsak četrti otrok v dobi do 3. leta. Kje je vzrok? Veliko je temu kriva premajhna snaga, potem pa tudi nemarnost in nevednost mater. Marsikatera mati je deklečko dobo preplesala, se ni za svoj vzvišeni poklic nič pripravila in zato jo bije nesreča pri zdravju otrok.

Kdor ljubi naše ljudstvo, mora želeči, da bi zrastle na tej zemlji ti sočere zdrave, krepke družine. Za kaj zdrav rod je podlaga narodove moči. Zato je važna naloga vseh naših ljudi, da ta zaklad ljudskega zdravja ohranijo in množijo, da pobijajo ljudske kuge in da širijo misel za zdravo življenje.

Kaj se godi po svetu?

V uvodnem članku zadnje številke »Goriške Straže« smo označili notranjo vrednost dela, ki ga je boljševiška stranka izvršila v teku desetih let, odkar gospodari v Rusiji. V začetku tekočega tedna so se v Moskvi in v vsej Rusiji vršile velike slavnosti, ki so hotele pokazati sedanjo moč boljševiške misli. Ogledajo si samo zunanjo stran teh prireditvev.

Osrednji dan ruske sovjetske revolucije je čisto gotovo

7. november 1917.

Zato so se na deseto obletnico tega dne vršile največje slovesnosti, ki pa so jih že dolgo prej pripravljali. 16. oktobra je zboroval v Leningradu centralni izvrševalni odbor sovjetske zveze. To zborovanje so že nazvali jubilejno zborovanje. Otvorilo je vrsto slovesnosti. Na tem zborovanju je izvrševalni odbor sprejel proglas na ljudstvo, ki vsebuje nekatere zelo važne odredbe. Znižanje ali celo popolno črtanje nekaterih davkov, sedemurni delavnik pri isti plači kot prej, pospeševanje ljudskega šolstva, podvojitev zavarovalnega sklada za vojne invalide, odprava smrtnih kazni razen pri vojaških zločinih in pri slučajih javnega razbojništva, predlog o amnestiji itd. Vse te ukrepe je osrednji odbor sprejel, da bo sijaj jubileja tem večji.

V času od 16. oktobra do 6. no-

vembra pa so se oblasti pripravljale, da kolikor mogoče povzdignejo pomen in veličastnost težko pričakovanega dne. V nedeljo 6. novembra se je pa začelo.

Izšlo so posebne jubilejne izdaje listov v milijonih izvodov in povečani obliki. Glavni vladni listi so priobčili članke vodilnih sovjetskih osebnosti. Na vseh cestnih vogalih so nabiti lepaki z vsebino: »V prvem desetletju smo privlekli kapitalizem do groba, v drugem ga bomo pokopali!« — Znameniti komunistični voditelji drugih narodov, kot Henrik Barbusse, Klara Zetkin, izražajo priznanje pionirjem sovjetske komunistične misli. Vse take izjave se seveda razširjajo med ljudstvo. — Vlada je prepovedala točenje alkoholnih pijač na dan 6. in 7. novembra.

Moskovske ulice so, posebno zvečer, polne nepreglednih ljudskih množic. Vse je slavnostno razsvetljeno.

Višek prvega slavnostnega dne je bila slovesna seja moskovskega sovjeta, ki so se je udeležili tudi vsi člani vlade. Seja se je vršila zvečer v velikem moskovskem gledališču. Navzoči so bili zastopniki vseh inozemskih odposlanstev. Sejo je otvoril predsednik moskovskega sovjeta Uchanov. V svojem govoru se je spomnil žrtev revolucije. Nato je očrtal najvažnejše razvojne stopnje revolucije. Glavni govornik pa je bil Bucharin.

Govoril je nenavadno optimistično in odločno. Namignil je tudi na opozicijo, ki se je bo stranka znebila s strogimi ukrepi. Bucharin je izjavil, da ima komunistična stranka pravico govoriti v imenu 100 milijonov ljudi. Rekel je tudi, da pomeni sovjetska revolucija odločilen preokret v usodi vsega sveta. Nato so govorili zastopniki inozemskih organizacij in odobrili delo sovjetske vlade. Posebno pozornost je vzbudil dva in osemdesetletni pariški komunard Guay, ki ga lahko štejem med časovno prve bojvnike za udeležitev komunističnega programa. L. 1871. so namreč francoski komunisti po nesrečni nemško-francoski vojni v Parizu oklicali komunistično državo. Tisti pojav je v zgodovini znan pod imenom komunard; udeleženci pa so komunardi. Pariški komunardi so torej prvi predhodniki sovjetov in zato ni čudno, ako so ruski boljševiki starega Guaya burno pozdravljali. Guay je z navdušenimi besedami pripovedoval o bojih l. 1871. Potem so še govorili francoski pisatelj Barbusse, nato Rykov in Stalin. Končno se je pričela akademija, ki so jo priredili najboljši moskovski umetniki.

V Leningradu.

Znamenito je praznovanje sovjetske desetletnice v Leningradu. Mesto si je nadelo enako lice kot pred desetimi leti. Na Urickijevem trgu so razstavljene velike slike, ki predstavljajo napad na carsko zimsko palačo. Zgodovinsko znamenita križarka »Aurora« leži v Nevi na istem mestu, odkoder je pred desetimi leti oddala prvi strel na zimsko palačo. Velik okrasek v obliki kvišku stremeeče spirale, ki predstavlja zlom samodržstva, za kriva spomenik Aleksandra III. Na finskem kolodvoru, kjer je l. 1917. izstopil Lenin, stoji orjaška zemeljska obla, ki se vrti in ki ima razsvetljen samo tisti del, kjer je narisana zveza sovjetskih republik.

Amnestija.

Osrednji izvrševalni odbor je ob tej priliki naredil zajemljiv in skoraj predrzen poskus. Razglasil je amnestijo in s tem spustil na svobodo približno 20.000 obsojenih zločincev. Vlada pravi, da je treba pri zločincih včasih uporabiti tudi dobroto, da se vrnejo na pravo pot. Pomiloščeni so tatovi, vlomilci, sleparji. Te ugodnosti pa niso deležni pristaši protirevolucionarnih strank, dalje uradniki, ki so sprejemali podkupnine in zločinci iz navade. Smrtno obsodbe so bile spremenjene v desetletno ječo. Policijsko nadzorstvo nad častniki bele garde se neha.

Amnestija je torej zelo daleko sežna in utegne imeti uspeh, kajti duša ruskega človeka je za dokaze usmiljenja in dobrote zelo dovzetna.

Stalinov članek.

Med izjavami različnih politikov v časopisu je vzbudil največjo pozornost članek, ki ga je objavil Stalin v moskovski »Pravdi«. Članek se bavi posebno z mednarodnim pomenom ruske oktohrske revolucije. Stalin pravi:

Oktohrska revolucija je že radi tega pomenljiva, ker je zlomila svetovni imperializem in vrgla na tla nosilca tega imperializma, to je meščanstvo. — Oktohrska revolucija

je zanesla plamen socialne svobode tudi v kolonije in odprla tlačenemu kolonialnemu delavcu in ljudstvu oči. Kolonialna ljudstva so se začela otesati tujega jarma. — Ruski prevrat je mogočeno stresel ves svetovni kapitalizem in ustvaril močno podlago za osvoboditev delavskega stanu.

Stalin je v tem članku med vrstami priznal, da sovjeti niso izpolnili tistega, kar so obetali ob svojem nastopu. Storjen je le majhen začetek. Ali se bo dal Marxov družabni ideal popolnoma uresničiti, je pa drugo vprašanje.

Sovjetska republika kaže vestnemu opazovalcu dejstvo, ki je mogoče edino v svetovni zgodovini. Ustvarili so jo delavci, pri življenju pa so jo vzdržali kmetje, ki so ji danes najmočnejša, ako ne edina opora. Konservativna smer kmetškega značaja pa je porok, da se bodo počasi vsi nezdravi pojavi izločili in da se bo iz sedanje delavske diktature razvila močna demokracija ruska država. Morebiti se bo že dvajsetletnica oktohrske revolucije praznovala pod drugimi zvezdami.

Okno v svet.

Drugi Karlov sel zaprt.

Romunska policija je aretirala na meji mornariškega poročnika Teodora. Prihajal je iz Pariza. Pri sebi je imel važne listine princa Karla.

Tudi Manoilescujeva žena zaprta.

Oblasti so odredile, naj se zapre tudi žena poslanca Manoilescuja. V pismih, ki jih je pisal njen mož, so nekatere meste, ki jo zelo obremenjujejo.

Bolgarsko-jugoslovanska trgovska pogodba.

Zdi se, da bo trgovska pogodba med Bolgarijo in Jugoslavijo podpisana še pred koncem tega leta.

Marinković odpotoval.

V torek 8. novembra je jugoslovanski zunanji minister Marinković odpotoval v Pariz, kjer bo podpisal prijateljsko pogodbo s Francijo.

Lloyd George in svetovni mir.

Bivši angleški ministrski predsednik Lloyd George je pred kratkim zopet govoril. To pot je napadel zmagovalne velesile, češ, da še niso ničesar storile za razorožitev. Avstrijo, Nemčijo in Bolgarijo so pač razorožili, toda sami imajo deset milijonov ljudi, ki so izvežbani za vojno. Stroji in splošna tehnika pa so brez primere hušji, kot so bili ob izbruhu svetovne vojne. Vse to, pravi Lloyd George, mora nujno pripeljati do nove vojne.

Vojaška zarota v Rusiji.

Poljski listi poročajo, da so sovjeti odkrili veliko vojaško zaroto, ki je imela središče v Moskvi in Peterburgu. Zarotniki da so menda hoteli strmoglaviti sedanjo vlado.

Amerika in sovjeti.

V Združenih državah severne Amerike so začeli premišljevat, ali bi ne bilo dobro, ako bi diplomatsko priznali rusko sovjetsko vlado.

Bolgarski kralj Boris,

ki se je več tednov mudil v inozemstvu, se je v soboto vrnil domov.

Princ Yorški bo angleški prestolonaslednik.

Listi pišejo o možnosti spremembe prestolonasledstva v Veliki Britaniji. Dalje časa se že trdi, da princ Waleski ne bi rad sprejel kraljevske krone in da bi se rad odpovedal vsem svojim pravicam na prestol. Na njegovo mesto naj bi prišel njegov brat princ Yorški. Zdi se, da je že vsa stvar urejena in da bo v kratkem času princ Yorški proglašen za prestolonaslednika.

Gilbert Parker in nemška borza.

Zadnjič smo poročali o pismu, ki ga je reparacijski agent Gilbert Parker poslal nemški vladi. Parker je vlado opozoril na nekatere previsoke stroške v državnem proračunu. Priporočil je varčnost. Parkerju je odgovoril nemški finančni minister. Ko so pismo in odgovor objavili, je nastalo na borzah razburjenje. Nemški vrednostni papirji so občutno padli, nekateri celo za tretjino svoje vrednosti. Meni da bo moral odstopiti sam finančni minister.

Pametna odredba.

Jugoslovanski poštni minister je odredil, da morajo vse uradnice nositi dolgo črno obleko z dolgimi rokavi in do vratu zapeto. Odredba je sprico pretirane ženske mode res pametna.

Novi konzuli.

Ministrski predsednik Mussolini je imenoval sedem vplivnih fašistov za konzule na različna mesta v inozemstvu.

Razveljavljene znamke.

Jubilejne znamke, ki so bile izdane ob petindvajsetletnici vladanja Viktorja Emanuela III. bodo veljavne samo še do 1. januarja 1928.

Papeževa okrožnica o nacionalizmu.

»Corriere della Sera«, ki je v vatikanskih zadevah včasih dobro poučen, pravi, da oznanjena papeževa okrožnica o nacionalizmu najbrž ne bo izšla v doglednem času.

Revolucija v Mehiki

se nagiblje h koncu. Zadnji general, ki se je še močno upiral in dal opravka vladnim četam, Arnulf Gomez, je bil ujet in takoj ustreljen.

Japonsko poslaništvo pri Vatikanu.

Japonska vlada namerava ustanoviti pri Vatikanu svoje poslaništvo.

V Romuniji.

Včeraj se je pričel proces proti bivšemu državnemu podtajniku Manoilescuju. Vlada je radi tega zopet uvedla najstrožjo časopisno cenzuro. Listi ne smejo imena Karla niti omeniti. Vlada mogoče vendar ni tako trdna, kot se je prvi hip zdelo.

Ruski konzulat napaden.

Kakih 300 Rusov, ki pripadajo ruski konzulat v Shanghaiju. Konzularno osobje je začelo streljati. Padlo je več napadalcev. Kmalu je prihitela policija in napravila red.

Parnik »Čičerin« prost.

Mešano sodišče v Aleksandriji je razsodilo, da se mora razveljaviti zaplemba ruskega parnika »Čičerin«, ki jo je egiptovska vlada izrekla kot represalijo na zaplembu egiptovskega parnika »Costi«. Parnik je že odplul.

Slavnost v Budimpešti.

V nedeljo so v Budimpešti odprli spomenik madjarskemu narodnemu junaku Košutu, ki je leta 1848. začel revolucijo proti avstrijski vladi. Hotel je doseči popolno samostojnost ogrske države, pa ni uspel.

Sleparstvo z ogrskimi vrednostnimi papirji.

V Parizu so odkrili veliko sleparijo z ogrskimi vrednostnimi papirji. Šlo je za obveznice bivše države, ki so se na Ogrskem plačevale v papirnatih kronah, v Franciji pa — po določenih trianonske mirovne pogodbe — mnogo dražje, t. j. 32 odstotkov resnične zlate vrednosti. Vse tiste obveznice so po sklepu mirovne pogodbe prepečale tili in sicer na Ogrskem z ogrskimi, na Francoskem s francoskimi pečati. Dunajski bankir Blumenstein pa je ogrske pečate z različnimi kemikalijami izbrisal in po naredil pečate francoskih bank. Tako je »zaslužil« razliko med papirnatimi vrednostjo in med 32 odstotki zlate vrednosti. Razlika ni baš majhna. Sedaj so ga dobili in ga vtaknili v luknjo, kjer bo lahko snoval nove načrte.

Roparski napadi na rusko-poljski meji.

Na rusko-poljski meji je neka četa ruskih roparjev izvršila grozen razbojniški napad. Roparji so ubili 26 ljudi. Šele vojaštvo jih je pregnalo.

Listnica uredništva.

Kojko: Ker je dopis brez podpisa, ga ne moremo priobčiti.

Tržne cene

dne 10. novembra 1927.

Česnik kg L 1—1.10; sveže zelje L 0.60—0.70; kisló zelje L 1.60 do 1.80; cvetača L 1.10—1.30; čebula L 0.90—1; navaden fižol L 1.80; fižol koks L 2.20; novi fižol L 2.60; salata L 1.20—1.60; indijiva L 0.70 do 0.80; jajčniki L 0.50—0.60; krompir L 0.50—0.60; paradižniki L 0.60 do 0.80; sveži grah L 2.60—2.90; sladka repa L 0.30—0.40; radič L 1 do 1.40; špinaca L 0.60—0.70; zelena L 0.70—0.80; fižol v stročju L 1.80—2.20; motovilec L 1.40—1.60; vrzote L 0.40—0.50; bučice L 1.60 do 1.80; kostanj L 1—1.20; suhe fige L 1.60—2; limoni L 0.15—0.20; jabolka L 1.40—2.60; maroni L 1.20 do 1.60; hruške L 1.40—3; namizno grozdje L 3.20—3.60; sveže maslo L 14—15; presno maslo L 17—18; mleko liter L 1—1.10; trčkan med kg L 10; sladka smetana L 12; uksta L 4; jajca kos L 0.65—0.70.

PRISTNI TROPINOVEC IN BRINJEVEC DOBITE VEDNO PRI ODLIKOVANI »ZADRUŽNI ŽGANJEKUHI« V DORNBERGU.

DNEVNE VESTI.

V znanje.

Znano restavracijo Marzini v Gorici na Verdijevev tekališču št. 1, vogal Semenške ulice, je prevzel naš batuški rojak g. Anton Čebtron. Toči dobra domača vina, ima dobro kuhinjo ter nudi tudi prenočišče in hleve.

Izjava.

Uredništvo izjavlja, da dopisa iz Drežnice v »Goriški Straži« od 26. oktobra 1927. ni pisal g. Mulič Ivan iz Koseča pri Drežnici.

Letošnji novomašniki

goriški so že vsi nastopili svoja mesta kot kaplani, in sicer: Božidar Goljevšek v Postojni (od srede sept.); — Albin Martinčič v Podmeleu (od 1. okt.; prvotno je bilo določeno in objavljeno, da pojde v Solkan, a so potem spremenili tako, da v S. ostane prejšnji g. kaplan); — Mirko Zorn v Cerknem (nastopil menda 6. nov., ali pa šele nastopi; doslej namreč — kakor Sin Človekov — ni imel, kamor bi naslonil glavo, t. j. stanoval); — Anton Žagar v Bovcu od 7. okt. (in ne v Podmeleu, kot je bilo prvotno določeno in objavljeno). — Toliko v znanje in ravnanje cenj. bralcem, da bodo vsi vedeli.

Za bodoče davčne izterjevalce.

Goriška sodnija sporoča, da se bodo 16. decembra vršili v Gorici usposobljenostni izpiti za davčne izterjevalce. Prošnje za pripustitev k izpitu je treba opremiti s potrebnimi dokumenti in jih nasloviti na urad državnega pravdnštva v Gorici. Natančnejša pojasnila daje kr. davčni urad (agencija) v Gorici.

Prepovedani listi.

Kakor poročajo italijanski listi je jugoslovanska vlada prepovedala več inozemskih listov, med njimi tudi tržaškega »Piccola«.

Zgubljeno.

Za štajskimi hribi proti Vipavski dolini se je zgubil lovski pes srednje velikosti. Črn in bel je in sliši na ime »Triglav«. Kdor ga je našel, naj se oglasi po dopisnici na naslov: Franc Zvokelj, Avber 9., p. Tomadio.

Odlikovana domača obrt.

Zadruga žganjekuha v Dornbergu je bila v septembru t. l. na industrijski razstavi v Firencah odlikovana za izvrstno, lastno izdelavo tropinskega in brinjevega žganja z najvišjim redom križa in zlate medalje. Veseliti se moramo tako lepega priznanja domačemu podjetju, kateremu moramo le častiti na uspehu. Ta žganjekuha je prva te vrste v naši deželi. Pričela je z obratovanjem v letu 1925. in je skuhala od tega časa nad 400 hl žganja. Res ima zadruga pri razprodaji hudo konkurenco z nepristnim, cenejšim »žganjem«, a si je znala pridobiti zaupanje vseh dobrih trgovcev v tej stroki.

Onim, ki imajo izseljence v Argentini.

Te dni bo odpotoval v Argentino nek slovenski duhoven, ki bo tam misijonaril med slovenskimi izseljenci. Prosimo vse, ki imajo sorodnike v Argentini in pa gg. duhovne, naj nam dološijo njih naslove. Naslove bomo oddali navedenemu gospodu duhovnu, da obišče naše izseljence. — Uprava »Goriške straže«, Via Mameli 5. — Gorica.

Ljubljanska trgovska zbornica.

Štetje glasovnic, ki so bile oddane pri volitvah v ljubljansko trgovsko zbornico, je že skoraj končano. Po dosedaj znanih izidih je dobila Slovenska ljudska stranka veliko večino, to je, 31 mandatov od 48.

Maurice Leblanc:

Skrivnostno oko.

(Doživljaji Arsena Lupina.)

»Ta pa je trdoživ,« si je mislil Lupin. »Ta bo lahko sam pomagal pri svoji rešitvi. Toda bo li hotel?« Tedaj se Lupin spomni priporočilnega pisma Daubrecqve starejše sestrične. Brž ga potegne ven in vrže Daubrecqu pred noge. Ta je kar obstrmel. Pogledoval je pismo, proti oknu, ko da se boji nove zvižaje. Potem se pa ojunaci, odpre pismo in bere polglasno: »Zaupaj popolnoma prinašalca tega pisma. Z denarjem, ki sem mu ga dala na razpolago, je zvedel za markizovo tajnost in je pripravil načrt, da te reši. Evfrozina Rousselot.«

Ko je znova pogledal proti oknu, mu Lupin zašepeče: »Dve uri približno rabim, da prepilim omrežje. Se li Sebastianijevi sinovi vrnejo?«

»Brez dvoma,« odvrne tiho Daubrecq.

»Toda bodo slišali, ker spijo zraven!«

»Ne, vrata so predebela...« Brž dvigne prst na usta. »Pst...« Sebastianijevi sinovi je prišel noter. Daubrecq, ki je pismo v naglici skrnil in se vrgel na posteljo, je delal, ko da bi se prebudil iz sna. Ču-

vaji so prinesli steklenico vina in nekaj jesti.

»No, gospod poslanec,« zavpije Sebastiani, »kako gre? Stiskanje je bilo malce hudo? Pa ni dolgo trajalo, da je spravilo iz vas tisto skrivnost.« Sebastiani se je zasmejal. »Sicer pa ste vsega občudovanja vredni, gospod poslanec. Skrivališče ste dobro pogodili. Torej na svoji pisalni mizi ste imeli skrito tisto reč. Na, ta je pa lepa,« in si je zadovoljno mencial roko.

»Gospod markiz je silno zadovoljen, tako zadovoljen, da bo jutri zjutraj prišel osebno vas spustiti na svobodo.« Tako je Sebastiani še nekaj časa kramljal, potem pa je vzel svetiljko in dejal sinovom: »Pustite ga, naj spi. Pa tudi vi trije se spočijte. Pa ne dremajte pretrdo. Bog si znaj, kaj se vse lahko pripeti.« Potem so šli.

Lupin je še malo počakal, notem vpraša: »Naj pričnem?«

»Da, a potih. Bržkone bodo čez dve ali tri ure še enkrat prišli.«

Lupin se je brž lotil, železni drogi so bili ponekod že vsi zarjaveli, a vendar je vzdihnil, ko je končal: »Prava sreča, da smo pri kraju. V tej luknji je malce tesno in mraz.«

Nato se je z vso silo uprl v mrežo, da jo je razmaknil za enega moža na široko. Ko je še pritrdil

lestev, je poklical Daubrecqa, ki je priskočil pri vratih.

»Dobro, spijo. Malce sem še slaboten, a bo že šlo.«

In res se je brž prikazal na vrhu okenca in se rinil za svojim rešiteljem skozi tesni predor. A sveži zrak ga je nenadoma omamil, da je kake pol ure obležal v nezvesti. Že je postajal Lupin nestrpen, ko se je prebudil: »Zdaj sem spet na mestu. Kako visoko pa smo?«

»Kakih petdeset metrov na strmi skali nad vodo. Sestrične čakajo v dolnu spodaj.«

»Še eno besedo: Ste že dolgo prej bili na mestu predno ste vrgli pismo?«

»O, ne! Morda le četrto ure. Pa zdaj pohitimo, vam bom potem vse razložil.«

Lupin je šel prvi. Več ko štirideset minut sta rabila do prve police; med plezanjem je moral Lupin večkrat podpreti svojega spremljevalca, ki je imel vse členke pretisnjene. Večkrat je zavzdihnil.

»Tihol!« zavpije Lupin, ker se je začel nek šunder. Stisnila sta se k strmi skali. Lupinu, ki se je zmisil na strel, ki je zadel ubogega gospoda Tancarvilla, je bilo v tej globoči tišini kar groza. Dotopal se je do lestev. »Tu je leste, ki sega doli do struge. Spodaj čaka moj prijatelj

in vaši sestrični.« Lupin je zažvižgal. Potem se je obrnil k Daubrecqu: »Jaz grem naprej.« Ta pa se je upiral:

»Morda bi bilo bolje, da grem jaz prvi.«

»Čemu?«

»Sem ves utrujen. Privežite mi vrv krog telesa in pridržujte me.«

»Prav imate,« odvrne Lupin. Zveže mu vrv čez prsi in krepko zgrabi za lestev: »Naprej!«

V tem hipu ga prešine strahovita bolečina, da se zgine na tla. Daubrecq ga je z nožem zabodel v tilnik. Po bliskovo si je odvezal vrv in mrmral:

»Si preneumen. Prinesel si mi pismo od mojih sestričen Rousselet, kjer sem brž spoznal pisavo starejše, Adclajde; pa zvitorepka se je podpisala za Evfrozino, da me opozori na novo nevarnost. Ti si Lupin, ubogi Lupin. Malokdaj zabodem, toda če zabodem, zadem nem.«

Sklonil se je nad ranjenca in mu preiskal žep:

»Samokres ti moram vendar vzeti. Tvoji tovariši spodaj bodo brž videli, da nisem njih mojster in bom tako reč rabil. Zdaj pa zbož gom, Lupin!« (Dalje.)

Kaj je novega na deželi?

Podgora.

Nerazumljivo je, da postavljajo naši ljudje svojim rajnkim nesloveske napise na nagrobne spomenike. Mar mislijo, da s prikličitvijo naše vasi k Gorici ne smejo niti svojim rajnkim materam zapisati po domače na nagrobni kamen njihove zadnje želje? Bodimo značajni in držimo se pravic, katerih nam še nihče ni vzel. Domačin.

Dornberg.

V nedeljo so naši fantički priredili ples. Pa bi kmalu prišlo do pravega plesa. Nevarnost je bila, da se udere dvorana. Nabralo se je namreč toliko plesalcev in plesalk, da se je dvorana »pri lovcu« vsled silne teže pričela zibati pod nogami, za kar se pa plesalci niso zmenili! Pač pa jim je bila zabava še bolj prijetna. Resni moške pa, ki se jim je zdel ta špas prelesen, so v naglici privlekli grede in tramove ter podprli dvorano na treh krajih. Nesreča je bila tako odstranjena in nadaljevanje plesa (ki je ravno vsled tega imel biti po varnostnih organih ustavljen) — zagotovljeno. Resnici na ljubo moramo ugotoviti, da so bili med plesavci po veliki večini nedomačini, kajti domači so tej plesni neumnosti že davno pre-rastli! Oni mladi fantički pa bi lahko tudi brez plesa fantje postali.

V krasnem jesenskem vremenu smo popravili naš glavni vinski pridelek. Letošnja vinska letina je po količini na splošno manjša od lanske. Visoke in solnčne lege so vsled vročega in suhega poletnega vremena mnogo trpele in grozdje je ostalo drobnost. Pred pričetkom trgatve se je vsak nadejal večjega pridelka, a se je vračunal, ker grozdje ni imelo dovolj mošta in je ostalo dosti tropin. Izredno toplo vreme in sladko grozdje je ob času trgatve privabilo nešteto mestnih obiskovalcev. Tu je nesel eden šop rumenega grozdja, drugi steklenico penčnega mošta. Vse je rajalo in se veselilo ob žlahtnem trtinem soku. Kapljica je res taka, da je ne pomnijo že več let enake. Kuncija je živahnejša kot zadnja leta. Cena vinu se suče krog dveh lir liter. Staro vino je že popolnoma pošlo. Zato upamo, da bomo letos še preje razpečali zlato kapljico.

Med našimi razprodajalci monopola opazimo že delj časa neko zanikrnost in samovoljo. Ko prideš po pet kg soli, dobiš le enega in zraven odgovor: »Mi imamo sol za naše odjemalce.« Ako potrebuješ poštne znamke ali kolekovani papir, moraš na pošto, oziroma v Gorico. Prosimo tozadevno oblast, naj ukrene, kar je potrebno.

Prizadeti.

Trnovo pri Kobaridu.

V nedeljo 6. novembra smo praznovali izreden dan. Bila je slovesna otvoritev in blagoslovljenje novega vodovoda. Zbralo se je mnogo občinstva. Gasilni društvi iz Kobarida in Bovca sta po blagoslovu napravili vajo z novim hidrantom. Vaja je dobro uspela. Vodovod nam je trideset let delal težave. Posebno županom je prizadejal marsikatero skrb. Stari vodovod ni nudil dovolj vode, ker se je ob vsaki suši posušil. Zato je bilo vprašanje zgraditve novega vodovoda vsa leta zelo pereče. Pred vojno so ga že nameravali zgraditi, toda način plačevanja je povzročil nesoglasje. Nekateri so predlagali, da bi plačevali v sorazmerju z davki. Temu so se uprli večji davkoplačevalci. Pa je prišla vojna in prekanen je bilo končano. Po vojni so vprašanje zopet načeli. Po načrtu kobarškega občinskega komisarja Cavalettija bi stal novi vodovod 300.000 lir, kar pa je za občino, ki šteje 300 prebivalcev, preveč. Nato je mojster Durjava iz Bovca napravil na-

črt, ki bi zahteval samo 100.000 lir. Ta načrt je bil tudi sprejet. Ukrepani smo tako, da plača občina 40.000 lir, posestniki pa 60.000 lir. V novi vodovod je ujet potok, ki izvira 1200 m nad vasjo in daje 7 litrov vode na sekundo. Kmetje so napekljali vodo v hiše. Skoraj vsak kmet ima tudi napajališče na svojem dvorišču. Zato nismo zgradili skupnega napajališča. Z vodovodom smo zelo zadovoljni, kljub težkim gmotnim žrtvam. Delo je res moderno in dela čast občini in g. Durjavi iz Bovca.

Medvedje brdo.

Že dolgo ni bilo od nas nobenega glasu. Skoraj bi kdo mislil, da smo vsi pomrli, pa letos nas smrt pusti še nekako pri miru. Letino smo imeli še precej dobro, posebno pri krompirju. Pri žitu je bilo malo slabše. Do letos smo imeli po dve učiteljski moči: učiteljico in učitelja, sedaj je pa samo učitelj, ker je otrok samo 43. Učitelj je doma nekje iz Sicilije. Uči še precej dobro, namreč vsak dan navija otrokom gramofon. Otroci skačejo po šoli in zunaj nje in še teh par hiš, ki so zraven šole, hočejo obrniti narobe. Knjige in zvezki pa ležijo pod klopio. Zakaj torej pošiljamo otroke v šolo in nekateri še po uro daleč, da trgajo črevlje in obleko in nazadnje bodo ostali le butci? — V nedeljo 30. oktobra so pa napravili še celo ples v šoli. Jedli so, pili in plesali in se tudi topli. Udeležilo se ga je pa tudi nekaj naših fantov in deklet. Ne vemo, da ne morejo pozabiti na to nespametno norenje, saj vedo, da je posledica vsakega plesa tepež in preklinjevanje. In mi starši naj pošiljamo svoje otroke v tako šolo. Zidali smo jo vendar, da bi se naši otroci v njej učili. Šolska soba je bila blagoslovljena za pouk, ne pa za ples. Fantje, vi pa rajše knjigo v roke, saj jih imate dosti na razpolago. S tem boste koristili sebi na duši in na telesu.

Sv. Lucija.

V naši župniji je bil od 23. do 30. oktobra sv. misijon, prvi pri Sv. Luciji. Vodili so ga očetje misijonarji iz grada pri Mirnu, gospodje dr. Zdešar, Klančnik in Škvarča. Ob vsaki pridigi je bila cerkev polna, čeprav je velika, velikokrat pa tudi natlačena do zadnjega kota, da se nisi mogel geniti. Sv. misijona se je vdeleževalo tudi veliko ljudi iz bližnjih, a tudi oddaljenih duhovnikov. Spovedovati so pomagali tudi gospodje duhovniki iz Tolmina, Loma, Idrije, Podmelca, Ponikev, Ročinja, Nemškega Ruta in Podbrda. Sv. obhajil, pravijo, da je bilo okoli 3500. Govori so bili prisrčni in času primerni. Prepričani smo vsi, da bodo obrdili obilo sadu. Sijajna je bila slovesnost v nedeljo, na dan zaključitve misijona. Že dopoldne je začelo prihajati ljudstvo od vseh strani, popoldne pa je Sv. Lucija izgledala kot pravi ljudski tabor. Ljudstva je bilo na tisoče in tako veličastne procesije kot je bila procesija sv. križa, naša župnija še ni videla. A kljub temu se je krasno razvila in ves čas je vladal vzoren red. Procesijo je vodil, spremljan od 10 duhovnikov, tolminski dekan msgr. Janez Rojec. Misijonski križ, skoraj v naravni velikosti, je umetniško delo in je star že več stoletij; prenovil ga je akad. slikar in kipar Tone Kralj. Krasno opletenega je nosilo šest postavnih fantov, ob katerih je stopalo še drugih 12 fantov kot častna straža. Procesija se je vršila med mogočnim petjem daleč na okoli znanega pevskega zbora vodstvom g. Zdravka Muniha, med slovesnim pritrkovanjem zvonov in ubrane glasne molitve rožnega venca, ki ga je pobožno molila po posameznih skupinah vsa procesija. — Domačini in vnanijsi sosedi smo

zelo hvaležni vsem, ki so priredili ta sv. misijon, očetom misijonarjem in g. župniku. Naše ljudstvo je pokazalo, kako visoko ceni take pobožnosti in si od kraja iz srca želi v teh časih duševnega dviga in poleta — h Kristusu, ki je večna Ljubezen. Misijoni so zaželjena hrana našega ljudstva. Očetje misijonarji, po vseh duhovnijah pojdite! Ljudstvo vam bo hvaležno in Bog vam bo plačal trud in ljubezen!

Gaberje na Vipavskem.

Že dolgo ni bilo nobenega glasu iz naše vasi v cenj. »Goriška Straža«. Dovolite zato danes meni skromen kotiček. Te dni imamo sv. misijon; že dvajset let ga ni bilo v naši duhovniji. G. župniku smo prav hvaležni, da nam ga je oskrbel. — Naše katoliško prosvetno društvo je bilo med prvimi, ki jih je g. prefekt razpustil. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1920. Po dveh letih delovanja je bilo razpuščeno z utemeljitvijo, da člani niso zanesljivi. Pozneje je bilo zopet obnovljeno in se je zadnja leta živahno gibalo. Pod njegovim okriljem se je vršila prva okrožna prireditev Simon Gregorčičevega okrožja. — Vinska letina je bila pri nas zadovoljiva. Vino, ki je pri nas glavni pridelek, je letos izobno. Kupci le pridite pokušat našo zlato kapljico!

Gospodarstvo.

Čebelarji, zganite se!

Pod tem naslovom smo prejeli sledeči dopis: »Goriška straža« od 4. t. m. prinaša vabilo k izrednemu občnemu zboru »Slov. čeb. zadruga« za dan 13. t. m. — Kdo ga skli-

čuje, se ne ve, ker sklicatelj ni označen pod vabilom! Bolj pa kot ta netočnost je zanimiv dnevni red točko: »Razpust zadruga«. Kaj se je zgodilo v čebelarški zadrugi ali izven nje tako važnega, da je vodstvo zadruga pod nadstvom gosp. Janka Vodopivca predložilo tak dnevni red s tako pomembno točko, ne vem, ker nisem mogel o tem od nikogar nič tehtnega poizvedeti. Na vsak način pa izjavljam, da je ta točka učinkovala na me in na mnoge čebelarje kakor strela z jasnega neba in da me je zbodla v dušo, ker vidim, da se hoče na mah razdreti in uničiti zadruga, ki šteje skoro 300 članov in ki je bila s trudom ter z lepimi nadami ustanovljena in ki je nudila članom, dokler je ni začel raziedati strup osebnosti, lepih koristi in ki bi jih v bodoče lahko nudila v še večji meri! Vprašam, ali je bilo zadnje vodstvo zadruga za to izvoljeno, da razbije zadruga? Ali res ne zna razviti drugega delovanja? K temu predmetu se nameravam povrniti po občnem zboru, ki se mora izjaloviti, prvič ker ni pravilno sklican in drugič, ker se menda najde toliko uvidenih čebelarjev, da se uprejo proti razrušitvi zadruga, ker bi to bilo v nepopravljivo škodo našega čebelarstva. Kdor je mojih misli, naj pride na občni zbor in naj stopi z menoj na branik obstoja naše čebelarške zadruga!

S čebelarskim pozdravom!

Dr. L. Bobič.

Briško vino

je sedaj, kakor nam poročajo iz Kojškega, po 2—2,20 liri. Lanske cene še vedno ni doseglo.

Kraljeve slike v Volčah in še kaj.

Dragi Tr.! Z velikim zanimanjem sem prebral tvoj članek v »Edinosti« in prav hvaležen sem ti za pozornost, ki si jo pokazal Kralju in njegovim slikam. Sevé, ko boš ti moj članek zagledal in moj podpis pod njim, boš najbrž skomizgnil z rameni, češ, kaj boš ti, ki se na te stvari ne zastopiš. Vidiš, prav zato, ker nisem strokovnjak, hočem povedati, kakšen utis napravljaja name Kraljeva umetnost in tvoja kritika o njej.

Kralju priznavaš velike in različne vrline, a vse to kvariš s trditvami, ki so zelo drzne: da Kralj še ni naš, da ne dela za ljudstvo, ampak samo v nasladi zgornjih desetisoč. To misel sem si razbral iz tvojih izjav, če sem te prav razumel. Jaz v slikarstvu prav gotovo ne spadam v vrsto zgornjih desetisoč. Pa če mi boš odrekel pravico kritizirati, ker nisem strokovnjak, dovoli mi, da govorim kot drobec velike množice neukih našega ljudstva.

Stavim ti najprej skromno vprašanje: Komu si ti namenil svojo kritiko? Če si jo objavil v dnevniku, si jo gotovo namenil širokim plastem našega ljudstva! Pojdi in povprašaj najbližje in najbrihtnejše svoje sode, ali razumejo, kar govoriš o »ritmiki« črt, »muzikalnosti« barv in kako si misliš »ritem čistosti in miline« in druge podobne izraze. Lahko bi se potrudil, da bi povedal svoje misli v bolj domači besedi, da bi te še kdo izmed množice razumel. Ali pišeš morda samo za zgornjih desetisoč?

Zato mi tvoja kritika najprej ne ugaja, ker si jo predložil sodišču, ki ne more biti o stvari pristojno in ker bi mogla vsled tega mnogo bolj škoditi kot koristiti bodisi umetniku bodisi naši kulturi.

Odklanjam pa tudi nekatere zelo banalne fraze, ki jih v njej uporabljaš.

Govoriš na primer o apatičnosti ljudstva napram umetnosti, ki se je bajé ločila od ljudskega življenja. Kolikokrat sem že slišal to do nečisto tudi banalno frazolo!

Ti rad uporabljaš primere iz glasbe: povej mi, ali uživata Beethoven in Bach simpatije množice? Jaz vem, da jih ne razumejo niti ljudje, ki se že desetletja izključno z glasbo bavijo. Sevé, danes bo vsak, čeprav nič o tem ne razume, ponavljal iz spoštovanja pred drugimi avtoritetami (zgornjih desetisoč!), da občuduje Beethovna in Bacha in druge podobne velikane.

Praviš, da Kralj dela preveč z razumom, »ako bi vse tisto veliko znanje in ves čut, ki ga ima v ritmu črte, tipa itd., prenesel na barvo, maso, prostor, bi zazvonilo, da bi mu na mah odgovorilo vsako srce.« Ali je treba, da zavrnem trditev o ustvarjanju z razumom? Ali niso bili vsi veliki umetniki tudi zato veliki, ker so bili veleumi? Načini udejstvovanja so zelo različni.

Ti ljubiš »muzikalnost« barve, pusti Kralju ljubezen do črte! Božji svet je zelo pester. Vsak ustvarja po svoje. Dal je človeku ljubezen do svobode Bog in kdor svobodno ustvarja, je Bogu podoben. Vsak pravi umetnik mora biti samobiten, niti dva v vsej zgodovini človeštva nista bila enaka. Kralju gre pa menda prav ta velika zasluga, da je tudi v našo cerkevno umetnost prinesel nekaj samobitnega proti dosednji okorelosti in kopitarstvu. Ali pa misliš, da bi moral tudi Kralj posnemati Grünewalda? Ali bi bil potem bolj naš?

Koliko ljudi je slikalo v zadnjem času v naših krajih po naših cerkvah! Povej mi, ali seže le eden izmed teh Kralju do gležnjev! To povej in ne modruj toliko o ritmiki in tipiki! In še to povej ljudstvu, da moramo biti prav mi ponosni na našega Kralja.

Ko sem gledal Kraljeve slike v Volčah, jih nisem mogel z razumom doumeti tako globoko kakor ti, ki se baviš že toliko let z isto lepo umetnostjo, ali čutil sem iz slik duševno silo našega človeka. Ko sem včasih gledal reprodukcije njegovih slik in razne risbe, sem stal neodločen pred njimi. Nisem se upal izreči popolnoma odklanjajo-